

Suilun Sumina,

elli

Takaisin Tulo

Wainämöisen Hyvästi

Tätöstä.

Sak. Juteini.

Wipurissa,

Annettu And. Cedermallerin Kirja-
painosta vuonna 1820.

Waiuttamaan waiustusta
oma fieli ombi fallis —
arnas paiste auringosta,
wieras fieli walo luusta.

Suomen pojat, pohjan miehet,
jalot, jotka palwelette
wiisautta Wainämöisen!
joiden järki yleenepi
yli ajan, amaruuden,
kottan lailla lendämässä —
lendamässä lohkotellen
kohden kirkasta totuutta.
Seitá miná terwehtelen
láhtö-laulun päätettyä *),
terwehtelen tulduani
kandeletta kandamasta
kauas kandleen Isälle,
joka yksin joutilaana,
Ukko wanha unhotettu,
matkustelee táhti-tietá,
Linnun-rataa ratkuseksensa.
Seille sanon miná: terwe!
lausun Ukon laupiutta

*) Har affeende på Láhtö-Laulu, elli Hywsti
Gáttö Wainämöiselle, ett af mig nåst för
detta författadt Poem.

tulduani tafa-perin
 hymän hymästi jätvstä.

Tuolba laulun laatumelba
 Kotiani kuljeskellen,
 ajatuksilla ajellen,
 jotka huonot huokasivat
 kolme kertaa korkealla,
 ehdin minä majalleni
 määrättömän matkan päästä,
 pääsin kerran pilveen kautta,
 läpi sumun sakeamman,
 aivan monen ahdistuksen,
 jälle kotoi kedolle,
 jossa minä jouten ollen,
 kuin ei ollut kandeletta,
 löysin pillin pensahassa,
 huilun hiertelin pajusta.
 Tällä kohta tuorehelda
 mielin minä hyrdellen
 kansan hymän kalveheessa
 vielä leikitä lemossa,
 andain juosta ajatusten
 täälä yli turmeluksen

tykö ajan tulevaisen
toivon siivillä suloisin,
niin kuin Noa arkistansa
lasti linnun lenda väisen
kuulustamaan kuuva maata.

Tulduani taka-perin
tuskaiselta taipaleelta,
ajatellen asioita
edembänä elämässä
Suomen suuresta hyvästä,
tahdoin minä tunnolleni
suotta suoda huwitusta
paju-pilliini puhellen,
muistutella sitä muille,
jot' en enää itse jaksaa
tehdä tahtoni tavalla,
eikä ole endinengän
työni mieleni mukainen.
Paju-pillin pirinällä,
huminalla huonon huilun,
kuin ei ole kandeletta,
mielin minä matalasti
hyminällä hiljaisella

tässä tulkita totuutta,
 ehkä olis' tosi turha,
 leikki leivätkön minulle,
 moni muistutus katoisi,
 niin kuin katoa kelson ääni
 kimmisevä kormistamme,
 moni varoitus wajoisi,
 niin kuin hanhen höyhenistä
 wesi wieriää merehen.

Pohjan pellon wiljeliät,
 taisteliat talwen kanssa!
 jotka alati asutte
 alla tähden taimahalla (*
 paikasansa pysywäisen,
 paistawaisen pääanne päällä
 Eylmän Otawan ohessa!
 meillä ombi monda miestä
 ollut muinen — ombi nytkin
 kuuluisana kunniasa,
 waan ei sulawaa sydäntä;
 kautta wähdän wertauksen
 ombi meillä ollut monda

*) Nimitetään: Pohjan tähden.

tämän tähden kallaisena,
 joka paistaa yöt ja päivät,
 waan ei lämmitä walolla.
 Kaukana on kallis tähti,
 niin kuin sydän Suomalaisen
 kaukana on kotoansa,
 kylmä omalle kylälle.
 Olkon kuitengin omainen
 tähti pohjan taivahalla,
 Kirkas kildawain seassa,
 meille kaunis esi-kuva,
 esi-merkki elämässä;
 olkai töissä, tawoisanne,
 tämän tähden wertaisina,
 olkai paisteessa paremmat, —
 lämmittäkai lujat luonnot,
 sytyttäkai kansan sydän
 koiden hymyittä kotoista,
 jota ennen esi-isät
 palvelivat pyhyydessä, —
 waikeuttakai wiisautta,
 että olis' onnen päivä
 aina meille armahampi,
 walistuksen wakenewan

aamu-rusko riemuisempi,
 meno puhdas mielesämme
 niin kuin lumi laiturilla.

Synnyttäkää, Suomalaiset!

Kansan mieli kaunihimpi,
 urhollinen uudestansa, —
 uudistakää unhotettu
 wäli-kappale kotoinen
 kunnian käljettäisä.
 Waari ota, walwomainen,
 ajasta ja asiasta,
 niin kuin wiisas waeldaja
 ilman merkistä merellä.
 Aika ajoista nykyinen
 omi kaunis kesa-ilda,
 josta alkaa armas päivä,
 auringoinen warjon alda
 viimein ilmestyy iloinen.
 Walistuksen waljetessa
 kotoonduwat korkeatkin
 yhteyteen kansa-kunnan,
 niin kuin kufot orrelsansa

maata kohden kolkottawat
 päivän koittaisa punaisen ;
 armostansa alenewat
 ylpeät ja ynseätkin ,
 jotka muinen mielehdinä ,
 järjen päivän pimennessä ,
 tiirehtiwät kiihoitellen
 saada suureksi sukunsa ,
 wäärän tunnon waikeuttaisa
 nousta orjain olka-päille ,
 niin kuin kana kaakottawa ,
 kurkoitellen korkealle ,
 ylös illalla kokepi .
 Älä salli , Suomalainen ,
 tundoas ja tarkoitustas
 heikkouden hämäisewän ,
 onneas ja ansiotas
 turmeldawan tyhmyydestä .
 Rukoillesas Ruhtinasta
 hylkää huonot etusuudet ,
 ano ainaista hywyyttä .
 Muista itse miehuuttasi ,
 ota waari wakuudesta

ajallansa autuaalla.

Katso, koska kallis hetki,

tilaisuuden tuulen löyhkä

terran kulkepi ohitse,

sitte ombi toimi tydläs —

toimi tydläs, neuvo turha,

niin kuin uhri uskovaisten

turha ombi tuonelasfa.

Rakkahamman Ruhtinaamme,

Keisarimme korkeamman

hallitus on armon aika

taiwahaſta tarittuna

Suomen maalle säilywälle.

Aleksander' armollinen

ombi hyvä haldiamme,

wartiamme wakaisembi,

joka sodat sowitzellen

rauhan riemuisen rakensi,

sulki weret muotamasta,

kuivas' khyneleet suruisten.

Waldiamme woimallisin,

aina auringon tapainen,

kansan luona kulkemassa

paistaa pienihin majoingin.

itse kylväjä ilomme
 Täyppi usein katsomassa
 onnen kauniita oraita
 pitkin suurta Suomen maata,
 jossa laiho lainehtiva —
 kiitos kasvaapi hänelle,
 rinnat täynnä rakkautta
 palawat kuin poltto-uhrit
 Eohden kallista Isäimme.

Ahkeroitkai, armon lapset,
 valmistella waroksenne
 kansan kaukaista etua
 oman onnen tähtteheksi,
 arvon yhteisen aluksi;
 muutoin turha ombi taito,
 kufistuva kaikki työmme,
 itse ilomme ikävä.

Rautta mieli-karvauden
 Ferran muistaa kuolewainen
 haudan partaalla heräten —
 muistaa kyllä murehella
 wasta maahan waipuesssa
 tämän tietävän totuuden.

Halpa ombi arwo aina
 paitsi tunnon tawaroita,
 paitsi rinnan rakkautta,
 paitsi palawaa sydäntä, —
 halwembi on meno miehen,
 ansioton ahkeruuskin,
 jos' ei ole joukon tähden
 kansa-kunnalle hyväksi;
 oman onnen tarfoitusta
 ombi kyllä karjallakin, —
 omba halu härjälläkin
 kohen ruokaansa rakasta.

Oma arwo ombi kallis,
 toisen hyödytys hupainen,
 joita mailla waiwaisena —
 onnetoina kulin kansa
 ombi niin kuin orpo-lapsi.
 Orwot owat Suomalaiset,
 jos ei palwele poloiset
 wiisautta Wainämöisen,
 seuraajaalon johdatusta,
 opetusta oikeata
 kulin hymnyden halulla.

Orpo olen myöskin minä
 väsyttetty waiman kautta,
 erinneenä, efsyneenä
 Sumalasta julkisesta,
 Wainämdisestä wakaasta,
 jonga luona lohduellinen
 meno löhtyy loppumata,
 juodaan mettä, mahalata
 kallihista kaukalosta,
 järjen maljasta jalosta,
 jonne minä mielitellen
 soisin jälle joutuwani,
 waan en jaksa woimatoina
 tulla enää Isän tykö *),
 päästä pilwen pienderälle,
 pienderäldä patsahalle
 lähes laulajan kotoa,
 jos' on lepo leiwätöngin
 itsestänsä ihanainen;
 siell' on aina onnen pouta,
 huwitusten päiwän paiste,

*) Det vill säga, den upphöjande kraften och inre njutande känslan wid snillebörningar hafwa hos författaren afstigit;

siellä itketään iloista,
 niin kuin itse. Isä suuri,
 formin soittain kandeletta,
 näytti muinen esi-merkin,
 koska wuoti khyneleensä
 silmä-lähteistä sywistä —
 kaseammat karpaloita,
 pyyngin munaa pyleämmät,
 paljon wesi-pisareita
 rippui silmä-ripselissä,
 kiildäwinä kieriellen
 pirahтели parrallensa,
 parraldansa polwi-päille,
 maahan polwilda putoili
 läpi wiiden willa-waipan,
 kautta farka-kauhtanaingin
 mainioksi Suomen maalle,
 joka siitä siunauksen
 ombi saanut osaksensa,
 niin kuin keto kuiwettunut
 aamu-kasteesta kessällä.

Suomen pojat, pohjan miehet,
 jalot, jotka palwelette

wiisautta Wánámóisen!
 se on suuri esi-merkki,
 että itkeepi Isänne!
 — — murtukon jo Eylmä mieli,
 läpi syttyköt sydämet!
 Waihuttakai walistusta,
 olkai hartahat hywälle,
 wahwistakai wapautta,
 olkai ahkerat awuisia.
 Tytywäisyys tykönäanne,
 walon engeli wakainen,
 wartioitsee sitte vielä
 teitä tuonelan owella, —
 toivo, toinen engelistä,
 lendelee ja leikitseepi
 siellä silmäinne edessä.
 Mutta miehen mulko-silmän,
 yksin, täynnä ynseyttä,
 yli kansan katsellessa
 Eohden omaa osuuttansa,
 ombi osa katkerambi
 onnen pyhännön orjuudesta
 matkan päähän päästyänsä,
 jossa parwet, julmat joukot

oman tunnon turiloita
 ylää Kyllin ymbärrillä
 hõrisewät hirmuifesti,
 niin kuin parmat pistäwäiset,
 tiiliäiset kamalimmat,
 Karjan seassa kedolla.

Onnea ei ole muuta
 puhdasta ja pysyväistä
 paitsi alkavaa aavista,
 herännettä hynnydestä,
 joka itse ilmoittaa
 hedelmänsä helmassamme,
 mutta kato kauemaksi
 ilmoittelian käsistä.
 Warjon lailla waeldaapi
 onni etsiän edellä,
 monen miehen menoissansa
 erhettyseen esyttääpi,
 että täytyy tykönsä
 kanda tuskän karmehitä
 viimein paljaassa powessa.
 Harha-tiellä huwitustin